

Jan Richter

Plastika Ferdinanda II. Aragonského na zámku v Mikulově

Na prostředním ze tří sloupů, které nesou arkádu spojující východní a západní křídlo mikulovského zámku, je umístěn reliéf, jenž byl až dosud popisován jako „portrét renesančního vladaře“. V roce 2003 se jej podařilo identifikovat.

Základním vodítkem pro určení osobnosti byl erb umístěný v pravém horním rohu reliéfu. Erb je neúplný s tzv. heraldskou figurou (tři kúly) bez dalších atributů, přesto však bylo jeho určení obtížné, protože tato figura se v českém a moravském prostředí vyskytuje jen výjimečně (např. původní znak rodu Seinsheim-Schwarzenberg – v prvním poli erbu knížat ze Schwarzenbergu). Podařilo se nicméně zjistit, že tuto figuru mají v erbu i králové aragonští.

Mince Juana II., Ferdinandova otce. Na rubu erb aragonských králů.

Je známo, že prvním Dietrichsteinem, který vlastnil mikulovské panství, byl Adam (1527–1590). Jeho žena Margarita Folch de Requesens y Cardona (1553–1609) pocházela z velmi starého a významného rodu, jehož počátky sahají až do 9. století. Jak je patrné z diagramu, rod Cardonů byl spřízněn mimo jiné právě s aragonskými králi. Král Ferdinand II. se v roce 1469 oženil s Isabelou, dědičkou království Kastilie, čímž byla tato dvě království

Ferdinand II. Aragonský a Isabela Kastilská, vyobrazení z roku 1484.

Reliéf Ferdinanda II. Aragonského na zámku v Mikulově.

sjednocena, a byl tak položen základ novodobého španělského státu. V roce 1492 se Katolickým veličenstvům, jak byli nazýváni, podařilo dokončit Reconquistu, tj. zvítězit nad španělskými Araby a vyhnat je ze země (téhož roku ze země vyhnali také početné židovské obyvatelstvo). Je tedy přirozené, že se Ferdinand II. těšil značnému ohlasu mezi katolickým panstvem po celé Evropě.

Také panovník na mikulovském reliéfu má královské atributy – korunu a žezlo. V levé ruce drží blíže neidentifikovaný svitek. Podobu krále Ferdinanda II. z mikulovského reliéfu můžeme porovnat s vyobrazením Katolických veličenstev z roku 1484, kde je Ferdinand shodou okolností zachycen stejně, tedy z pravého profilu.

Je tedy zřejmé, že panovník z mikulovského reliéfu je opravdový Ferdinand II. Katolický. To je jistě významné zjištění, neboť dokazuje silné vazby rodu Dietrichsteinů na španělské prostředí a pomáhá nám pochopit pozici rodu v českém i říšském kontextu.

S reliéfem je ovšem stále ještě spojeno několik nezodpovězených otázek. Jde zejména o to, kdo tento reliéf do Mikulova přivezl. Není totiž jisté, zda to byl sám Adam, který ve Španělsku několikrát pobýval, Adamova manželka Margarita nebo snad jejich syn František, pozdější kardinál, který se v roce 1570 narodil v Madridu a ke španělské tradici měl velmi blízko. Zatím také není známo, kde byl reliéf původně umístěn. Podle fotodokumentace oprav zámku v padesátých letech 20. století totiž na pilíři původně nebyl. Tyto otázky budou předmětem dalšího výzkumu historického oddělení muzea.

